

דאילו רבי אלעזר ברבי שמעון, מאהבה באו ומאהבה הלכו, שהיה מזמין בעצמו את היסורים כל ערב שיבאו, ובבקר היה אומר להם שילכו מפני ביטול תורה.

ואילו היסורים דרבי, על ידי מעשה באו, ועל ידי מעשה הלכו. (46)

ומבאר הגמרא: "על ידי מעשה באו", מאי היא? מה היה המעשה שבגללו נענש רבי ביסורים?

דההוא עגלא, דהו קא ממטו ליה לשחיטה, הובילו עגל לשחיטה, אזל, תליא לרישיה בכנפיה דרבי, וקא בכי, העגל ברח והתחבא תחת כנפי כסותו של רבי, ובכה. (47)

אמר ליה רבי לעגל: זיל, לך ומסור עצמך לשחיטה, כי לכך נוצרת!

אמרי אמרו בשמים: הואיל ולא קא מרחב, מפני שהוא אינו מרחם על העגל, ליתו עליה, יבאו על רבי יפורין!

רבי, הוה עתיר משבור מלכא, היה יותר עשיר מ"שבור", מלך פרס. (44)

כד הוה רמי כיסתא לחיותא כשהיה נותן מספוא לבהמות, הוה אזיל קלא בתלתא מילי היה נשמע קול נהמת הבהמות עד למרחק שלשה מילין.

הוה מכוין דרמי בההיא שעתא, הוא היה מכווין להאכיל את הבהמות בדיוק באותה שעה דעייל רבי כשרבי נכנס לבית הכסא, שאז היה מתייסר וצועק מתוך יסוריו. וכדי שלא ישמעו את קולו של רבי לכן האכיל אז את הבהמות, כדי שקולם יגבר על קולו.

ואפילו הכי, מעבר ליה קליה לקליהו. למרות הכל, גבר קולו של רבי על קול הבהמות. ושמעו ליה נחותי ימא. ואפילו יורדי הים (45) שמעו את קולו של רבי כשהוא מתייסר.

ואפילו הכי, יסורי דרבי אלעזר ברבי שמעון עדיפי מיסורי דרבי.

ובמראית העין כתב דכשבאו היסורים על ידי העגל קיבלם ולא התפלל שיתרפא ולא היו לו יסורים, ונשאר בו שלש עשרה שנה.

47. היתה בו נשמה מגולגלת, ובודאי תיקונה של בהמה היא שחיטתה אלא שלכך נענש רבי לפי שלא התפלל על הנשמה שתצא מהבהמה ותשיג תיקונה על ידו בלי צער השחיטה. יעב"ץ.

וכתב התורת חיים: וכי עגל בן דעת הוא? אלא שנתן הקדוש ברוך הוא נתן בלבו לתלות ראשו בכנפי כסותו של רבי כאילו הוא בוכה כדי לנסותו אם ירחם עליו. וכן המעשה של הנחש בפתח מערת רבי שמעון בן יוחי שפתח את פיו אצל רבי אלעזר ברבי שמעון ולא רצה לפתוח את פיו אצל בנו רבי יוסי, לא שהנחש יש בו

ישראל למלכות אבל לענין שלא תשלוט בו רימה לאחר מיתה זה היה רק בזכות היסורין. "הערות".

44. הוא התעשר מזבל בהמותיו של רבי כמו שאמרו במדרש על יצחק שאמרו האנשים "זבל בהמותיו של יצחק ולא כספו וזהבו של אבימלך". תוס' ד"ה הוה.

45. של טבריא. שרבי היה גר שם. יעב"ץ.

46. אף על גב דלעיל אמר שקיבל על עצמו יסורים. צריך לומר שלא באו היסורים מיד כשקיבל עליו אלא רק לאחר מכן על ידי מעשה העגל. תורת חיים.